

ŞEHİRLER RÜYAYA ENGEL

Ahmet Mercan @ahmetmercan61

<http://www.dunyabulteni.net/yazar/ahmet-mercan/20126/sehirler-ruyaya-engel>

Şehirler ruhunu kaybetti. Bir başka ifadeyle, dünyanın bütün kentleri birbirine benzerken içleri boşaldı. Orantısız yığılmaya kültürel birikim yetişemeyince, kargo kültürü şehirleri keskin köşeli binalardan mürekkebe, insanı iten ruhsuzluğa mahkum etti.

Sanayinin öne çıktığı altmışlı ve yetmişli yıllarda, Türkiye'yi sarsan hızlı göç dalgası karşısında bir plan program olmadığı gibi, öngörü ihtiyacı da hissedilmedi. Batının merkeze alındığı kopyala - yapıştır aktarımları, hedefi olmayan öykünmeciler toplum için sorun görünmedi, hatta takip edilende eleştiri başlamadan, farklı, muhalif sözlerin çevresinden geçmek bile hainlik için yeterli sebebi.

Mesele, "muasır devletler seviyesi" olarak belirlenince, her aykırı ses düşman cenahı görüldü. Muasır devletlerin çıkmazı, insana bakışı, temel değerleri dikkate alınarak, daha başta uydu olmanın önüne geçme iradesi ortaya çıkmadı. Teknolojinin mahareti din karşıtlığının malzemesi olarak ele alındı. Devlet bütün imkan ve kabiliyetiyle halkına, dini vesile kılarak, baskı yapmaktan geri durmadı.

Şaşkınlık, hayret, çarpılma ve öykünme ile yürüyen evreler, kendinden utanmayı ve kaçmayı beraberinde getirdi. Söz konusu nevezuhur durumun suçlusu olarak fatura dine kesildi.

Orada bile taklit elden bırakılmadı. Katolik Kilisesinin açmazları kes - yapıştır kolaycılığıyla ülkeye taşındı. Cehaletin kazıkladığı bu noktadan, ileri bir adım atılmış değil.

Şehirler menkıbelerinden soyunup, yeni kopyaların en ilkel uygulamalarıyla şekillenince ortaya çıkan manzara gördüğümüz şekli almış oldu.

Şimdi şehirler yalnızlığın kalesi.

Kimsesizlere kapısını açmayan, kuşların terk ettiği, egoist duvarlarla inşa edilmiş, modern çöl ortamına dönüştü şehirler.

Hangi Anadolu genci, valiziyle gelip helal alın teri dökerek, bu devasa kentlerde tutunabilir? Meşru tutamakları kırılmış, yer altı ve yer üstüyle meşruiyeti, en hafifinden, yarılmış bir şehir var karşımızda. Acımasızlığıyla, merhameti enayilik gören tavriyle ve güçlüye karşı boyun kırışıyla şehir rüyalara engel.

Mimari korku veriyor. Dikine yürüyor ve haddini bilmiyor. Pazar hileli kuruluyor. Eli en "uzun" olanın dolan avuçları kâr bahsine kayıtlanıyor. Küçük ellere karşı kepçeler, buldozerler.

"Pazar kurulur, cuma kılınır, mahkeme çalışır" ilkesi her yanından yara almış.

Cuma pazara dokunmadıkça kılınabilir. Mahkeme temel gücü / normu kurcalamadıkça çalışabilir. Mahkeme meşruiyeti arayamaz, kendine verilen normlarla, öze dokunmadan karar verirse her daim terazi eğik durur. Göz algılamasa da, vicdan, eğik terazinin gölgesinde her gün biraz daha kararır.

Şehir bir dağdan, doğrudan kaviliği, oviden müsamahayı okuyup meşk etmeden kurulursa semasız kalır.

Semasız kalmak, ölü yaşamaya denk durumdur.

Semasız kalmak, kendini müstağni görmeye başlayan, seküler, yatay yürüyüşün diğer adıdır. İnsanı kaybeden kentler böyle kurulur.

Kamusal alan üzerine vahşice abanmak, modern çağın kazanımıdır ve ne kadar övünse azdır. Her hafta sonu, neredeyse tüm dünyada dövizler, pankartlar, sert sloganlar caddelere isyan boşaltıyor. Arkasından itfaiye, polis; tazyikli su, plastik jop...

Şiddet üretiminde devlet, halkından hiç bir yerde, geri kalmak istemiyor.

İşin dramatik yanı, bu ateşli kalkışmaların ardında kucaklayıcı, herkese huzur bahşedecek öneri de yok. Mesele bir mevzi değişikliğinden öteye taşmıyor. Koltuklarda oluşacak indi- bindi sadra şifa olmaktan uzak.

Dünya tahammülün sınırına dayandı.

Ateş ve tazyikli su mesaideyse, coplar hareketleniyor, sloganlar boşluğu döven küfürlere dönüşüyorsa, huzur korku içinde bir yerlerde canını kurtarmaya çalışıyor olmalı.

Ortada insanı rahatsız eden, fitrata uymayan temel bir sorun yok mu?

Bu soruyu sormak da bir başka savaş sebebidir? Karşılığı; "Orta Çağ karanlığına mı dönelim" şeklinde zuhur eder.

Şehri tutan hukuk, insanla cedelleştiğinde ve gücün çevresinde pervane olduğunda, ilişkilerin mekanı olan hukuk, temelden sorgulanmayı kaçınılmaz kılar.

Dünyadaki hakim hukuk, insanı es geçip ortak mutabakat varsayımı üzerine çalışmaya devam ettikçe, teraziler eğik, cuma yarım, mahkeme seremoniden ibaret kalmaya mahkumdur.

Yığınlaşmakla aşılmaz bu surlar.

İnsanı geri çağırarak, onu şerefli yerine oturtacak ve güce haddini bildirecek bir adalet anlayışıyla, modern yalnızlık çölleri yeşerebilir ancak.

Yoksa bu şehirlerde rüya görülmez.

Muasır seviyeye ulaştık, kabus görüyoruz hala!

Kabuslar hiç de paylaşılası değil.